

Avfallshantering

- Allt engångsmaterial som kommit i kontakt med cytostatika läggs i dubbel plastpåse som knyts ihop. Kasseras enligt riktlinjer hos landsting respektive kommun.

Spill

Det är av stor vikt att spill av patientutsöndringar snarast tas om hand för att undvika att intorkad substans dammar upp.

På ytor

- Vid spill på en yta torkas lösningen genast upp med absorberande torkduk.
- Undvik svepande rörelser.
- Skölj rikligt med vatten och basiskt rengöringsmedel.
- Sprita området när det torkat ordentligt.
- Allt kontaminerat material skall förslutas i dubbel plastpåse och läggas i en gul plastlåda för riskavfall.

På oskyddad hud

- Skölj genast i riklig mängd vatten i 5 min.
- Om irritation uppstår kontakta läkare.
- Dokumentera tillbud.

I ögon

- Skölj genast i riklig mängd vatten i 15 min.
- Om irritation uppstår kontakta läkare.
- Dokumentera tillbud.

Städning

- Använd skyddshandskar och engångsförkläde i plast med lång ärm.

Referens

Arbetsmiljöverkets författning ”Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt”. AFS 2005:5

Anna Astergren, specialistsjuksköterska i onkologi, Onkologkliniken, Sundsvalls sjukhus

Anja Moss, sjuksköterska, Hematologimottagningen, Sundsvalls sjukhus för läkemedelskommitténs expertgrupp onkologi och hematologi

2015-02-09

Anvisningar för personal som handhar cytostatikabehandlade patienter utanför sjukhus

Anvisningar för cytostatikabehandlade patienter utanför sjukhus

Det finns arbetsmiljörisker i samband med läkemedelshantering. Arbetsmiljöverket har utfärdat föreskriften AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt www.av.se/regler.

Föreskriften ställer på ett flertal punkter helt nya krav på arbetsmiljöåtgärder för att skydda personal från att drabbas av hälsorisker i samband med hantering av läkemedel.

Denna anvisning gäller för all personal som iordningställer och/eller administrerar läkemedel ur denna grupp samt personal som exponeras för läkemedlen på annat sätt vid t ex vård av patient i anslutning till medicinerings samt vid omhändertagande av utsöndringar och avfall.

Peroral administrering

- Använd i första hand endosystem.
- Använd godkända handskar, nitril eller latex.
- Använd medicinsked vid uttag ur medicinburk, skeden skall sköljas i rikligt med vatten efteråt
- Tabletter och kapslar får ej delas eller krossas.
- Delas tabletter eller kapslarna upp i en dosett skall separat dosett användas. Dosetten skall märkas med namn, personnummer och preparatnamn.
- Tabletter och kapslar skall sväljas med riklig mängd vätska.
- Tomma läkemedelsförpackningar som innehållit cytotoxiska läkemedel skall omhändertas enligt rutiner för cytostatikaavfall, se AFS 2005:5.

Omhändertagande av utsöndringar

Urin, avföring och kräkning

- Cytostatika kan finnas kvar i utsöndringarna upp till **fem dygn** efter avslutad behandling
- Använd handskar och engångsförkläde i plast med lång ärm vid omhändertagandet av utsöndringar.
- Håll försiktigt ut utsöndringen i toaletten när den svalnat. Spola två gånger med locket nedfällt.
- Patient som har kateter ska använda engångspåsar, som får svalna ca 2 timmar innan de klipps upp och töms i toaletten. Påsen läggs sedan i dubbel plastpåse och kastas i vanliga sopor.
- Kräkpåse eller stomipåse läggs i dubblaplastpåsar som knyts till och kastas i vanliga sopor.
- Tömnda bäcken och urinflaskor rengörs i spoldesinfektorn alternativt spolats i kallt vatten och därefter diskas i hett vatten med basiskt rengöringsmedel, alternativt använd en engångsurinflaska med backventil.
- Använda blöjor läggs i dubbla plastpåsar och kastas i soporna.

Svett

- Om en cytostatikabehandlad patient svettas mycket bör handskar och engångsförkläde i plast med lång ärm användas vid omhändertagandet av tvätten.

Tvätthantering

- Textilier som inte blivit förorenade av cytostatika hanteras som vanlig tvätt.
- Om tvätten är förorenad (dvs. innehåller spill av cytostatika, urin, kräkning, avföring, riklig svettning) använd handskar och engångsförkläde med lång ärm för att skydda personalen. Tvätten hanteras varsamt. Rulla ihop den och var försiktig med att skaka sängkläderna då aerosoler sprids i luften
- Textilier som förorenats byts omedelbart.
- Patientens textilier som förorenats tvättas i lägst 60 grader, blandas inte med annan tvätt.
- Lakan och kläder som inte är så blöta av svett att de kan vridas ur tvättas i 60 grader, blandas inte med annan tvätt.